

روحانی در دیدار با هنرمندان:

اهل منطق و مذاکره‌ایم

گروه سیاست: رئیس‌جمهور شامگاه شنبه در دیدار صمیمی با جمعی از اصحاب فرهنگ و هنر با تأکید بر اهمیت نقش فرهنگ و هنر، به‌ویژه در مقطع حساس کشور گفت: «مهم‌ترین نیاز امروز جامعه، امید به آینده و نشاط است، چراکه این احساس غرور...

صفحه ۲

دوشنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ • ۱۴ رمضان ۱۴۴۰ • ۲۰ می ۲۰۱۹

تنترها

بغداد کانون رایزنی‌های دیپلماتیک تهران – واشنگتن

صفحه ۱۵

چه کسانی به دنبال واردات خودروهای دست‌دوم هستند

صفحه ۵

«شرق» پیگیری می‌کند

استقبال از جریان تازه سیاسی

کدام جریان سوم در راه است؟

صفحه ۲

قطبی؛ جنتلمن یا عوام‌فریب؟

صفحه ۱۴

نوکیسه‌های پرمدها

صفحه ۱۳

تله سیاسی برای حامی پوتین

صفحه ۷

حرف اول

گفت‌وگوی بین‌رشته‌ای برای گذر از بحران

زهرآ کریمی

کشورهای مختلف جهان دوره‌های بحرانی بسیاری را پشت سر گذاشته‌اند که گاه بسیار پیچیده‌تر و دشوارتر از مشکلاتی بوده که ایران با آن

مواجه است؛ برای نمونه چین در دهه ۱۹۷۰، بعد از فاجعه اقتصادی برنامه «جهش بزرگ رو به جلو» و فاجعه سیاسی «انقلاب فرهنگی»؛ کشوری عمیقاً بی‌ثبات و بحران‌زده بود یا سنگاپور و تایوان در دهه ۱۹۶۰ کشورهایی فقیر و عقب‌مانده بودند. برخی از کشورها با موفقیت دوران سخت را پشت سر گذاشته‌اند و برخی دیگر مدت‌های طولانی هزینه‌های سنگینی را متحمل شده‌اند. بسیاری از کشورهای خاورمیانه و شمال

آفریقا پس از بهار عربی نمونه‌های ناموفقی از کنترل بحران به دست می‌دهند. پژوهش‌های علمی در عرصه‌های گوناگون علوم اقتصادی، سیاسی، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، مدیریت و... گنجینه‌های ارزشمندی هستند که تجارب کشورهایی مختلف جهان را بررسی کرده و در تلاش برای یافتن قانونمندی‌های حاکم بر روابط انسانی‌اند. ایران قطعاً نیازمند آگاهی از تجارب ناموفق و موفقیت‌آمیز دیگر کشورها است تا در برخورد با دشواری‌ها از آنها درس بگیرد. مرکز تجمع این اطلاعات در دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی و پژوهشی است، اما استادان در رشته‌های مختلف عموماً مانند جزیره‌های از هم جدا افتاده‌ای هستند که ارتباطی خلاق و علمی میانشان برقرار نیست و برای طرح مشکلات اجتماعی و یافتن راهکارهای مناسب بر مبنای تجارب جهانی گرایش چندانی وجود ندارد. در حوزه حکمرانی نیز به ایجاد رابطه با دانشگاه‌ها تمایل چندانی نشان داده نمی‌شود. قوانین و مقررات مربوط به ارتقای رتبه استادان نیز انگیزه‌ای برای دنبال‌کردن مسائل واقعی کشور ایجاد نمی‌کند. نتیجه آنکه گاه‌به‌گاه پیشنهادهایی از سوی استادان و کارشناسان دلسوز ارائه می‌شود که صرفاً بخش‌هایی از مشکل را در نظر گرفته‌اند و پیشنهادهای ارائه‌شده از سوی آنها در بسیاری موارد با واقعیت‌های درهم‌تنیده اقتصادی- اجتماعی ناسازگار است؛ برای مثال گروهی از کارشناسان اقتصادی بر ضرورت کوپنی‌شدن کالاهای اساسی، یا دوزخ‌خی کردن و سهمیه‌بندی‌شدن بنزین تأکید دارند...

ادامه در صفحه ۴

آمارهای ممنوعه

به دنبال برخورد سیاسی با داده‌های اقتصادی، ارائه آمار به دستگاه‌ها متوقف شد

جدال فیل و الاغ بر سر اطلاعات ایران

وندی شرمین و برنان به جلسه حزب دموکرات می‌روند

صفحه ۱۵

یادداشت

احکام مفسده‌انگیز قانونی

مرتضی شهبازی‌نیا
رئیس اتحادیه سراسری
کانون‌های وگلا

پیش‌بینی معافیت‌های بخشی و سازمانی، نبود صراحت در سیاق احکام قانونی و چندپهلونوشتن آنها، تداخل صلاحیت‌های سازمانی در امر واحد، پیش‌بینی نفع مستقیم کارمندان در اعمال برخی فرایندها و احکام قانونی و... همگی تضادیقی از «احکام مفسده‌انگیز قانونی» هستند. واقعیت این است که فرایند قانون‌گذاری در کشور ما معیوب و غیرتخصصی است و با توجه به گستره وسیع قانون‌گذاری در اصل ۷۱ قانون اساسی از یک طرف و تولید انبوه قانون از طرف دیگر، ریشه بسیاری از مشکلات را باید در همین فرایند قانون‌گذاری در نهادهای قاعده‌گذار جست‌وجو کرد. یکی از مصادیق اخیر، ماده ۳۰ لایحه ارزش افزوده است که در پایان سال ۱۳۹۵ تقدیم مجلس شده و علی‌الظاهر به‌تازگی به‌عنوان ماده ۲۵ به تصویب کمیسیون مربوطه در مجلس هم رسیده است. در صورت تصویب نهایی این ماده در صحن مجلس و بالا می‌آورد، این ماده در واقع به مالیات اخذشده برای آنکه مصوبه دولت را از شمول نظارت هیئت تطبیق مصوبات مجلس خارج کنند، به‌جای «مصوبه» که در قانون اساسی آمده بود، نام «مصومه» بر آن می‌نهادند و در نتیجه ارسال آن را به مجلس لازم نمی‌دانستند! به‌کارگیری نادرست کلمات، تأکید بر معنی لغوی واژه‌های قانون به‌جای مفهوم آنها، منوط‌کردن فرایندهای قانونی به مجوزهای خاص، استثناکردن برخی امور از شمول مقررات عمومی، مسکوت‌گذاشتن تعدمی بعضی فرایندها در قوانین و مقررات، اختصاص یافته می‌بندد.

فساد و رانت معمولاً راه خود را از میان خلأهای قانونی با تفاسیر خاص و عجیب از احکام قانونی یاز می‌کند. متأسفانه عده‌ای نیز در نهادهای تصمیم‌گیر هستند که هنگام تدوین پیش‌نویس قوانین و مصوبات با هدف استفاده بعدی، نقاط ابهام و خلأ را عمدانه باقی می‌گذارند تا پس از تصویب، با تمسک به واژه‌ها و بدون توجه به نیت اصلی قانون‌گذار، راه را بر منافع شخصی یا سازمانی و بخشی بگشایند یا عملیاتی را از نظارت مراجع قانونی دور نگه دارند. اوج این نحوه عمل در دولت‌های نهم و دهم و با کمک برخی از حقوق‌دانان دولتی رخ داد و دیدیم منشأ چه مشکلاتی شد؛ برای مثال برای آنکه مصوبه دولت را از شمول نظارت هیئت تطبیق مصوبات مجلس خارج کنند، به‌جای «مصوبه» که در قانون اساسی آمده بود، نام «مصومه» بر آن می‌نهادند و در نتیجه ارسال آن را به مجلس لازم نمی‌دانستند! به‌کارگیری نادرست کلمات، تأکید بر معنی لغوی واژه‌های قانون به‌جای مفهوم آنها، منوط‌کردن فرایندهای قانونی به مجوزهای خاص، استثناکردن برخی امور از شمول مقررات عمومی، مسکوت‌گذاشتن تعدمی بعضی فرایندها در قوانین و مقررات، اختصاص یافته می‌بندد.

خبر به وقت شرق

به
تلگرام شرق
پیوندید

@sharghdaily

درخواست محسن هاشمی برای دیدار با رئیس قوه قضائیه

چراغ سبزی برای رسیدگی به پرونده املاک شهرداری تهران؟

گروه جامعه: پیگیری مستمر از پرونده تخلفی بزرگ و مهم در لواسان با تغییرات جدید در قوه قضائیه و قول نویدبخش ابراهیم رئیسی درباره پیگیری بدون خط قرمز، جانی تازه به این پرونده داده است. آیا هم‌زمان با این پیگیری‌ها و قول‌ها می‌توان...

صفحه ۱۳

سرمقاله

کوپن یا رانت‌خواری؟

سیدمصطفی هاشمی‌تبا

موضوع کوپنی‌شدن برخی کالاها به عنوان یک راه‌حل موقت مطرح است برای آنکه کالاها ضروری مردم به میزانی که موجود است، به دست ایشان برسد. براساس منطق اقتصاد، کسی منکر آن نیست که کالا در بازار به‌وفور یافت شود و هرکس به‌اندازه نیاز و قدرت خرید خود بتواند از آن استفاده کند، اما در شرایطی که به‌دلیل تحریم‌های آمریکا و باقی‌ماندن آثار تحریم‌های گذشته، صادرات قاچاق کالاها به‌علت افزایش نرخ ارز، حجیم‌بودن نقدینگی جامعه و کم‌شدن درآمد دولت شرایط ویژه‌ای بر جامعه حاکم است، آیا راه‌حلی بهتر از سهمیه‌بندی کالاها اساسی مورد نیاز ۸۰ میلیون جمعیت، آن هم به قیمت تعیین‌شده، می‌توان یافت؟ اقتصاددانان آزاد اگر هم به زبان بیان نکنند، در دل می‌گویند علت‌العلل این مشکلات را رفع کنید؛ یعنی مسائل با غرب را حل کنید، آن وقت بازار آزاد همه مسائل را خودبه‌خود حل می‌کند. در این باره هم باید گفت معلوم نیست تا کجا باید این تنوع امتیاز دادن را ادامه داد؟ به‌علاوه به چه دلیل از آن پس مسائل کشور حل می‌شود؟ مگر همه کشورهای در حلقه آمریکا مسائل و معضلاتشان حل شده است؟ اشتباه نشود، این نگارنده با روابط منطقی و احترام‌آمیز با دیگر کشورها و نیز فعالیت بخش خصوصی به‌هیچ‌وجه مخالفتی ندارد و هرچه بیشتر باید موانع کار و تجارت بخش خصوصی را برطرف کرد. حتی در شرایط فعلی بخش خصوصی می‌تواند بازوی حاکمیت برای رفع برخی مشکلات باشد و نیز سهمیه‌بندی هیچ مغایرتی با فعالیت بخش خصوصی ندارد. مهم این نیست که تابع تئوری‌های اقتصادی باشیم؛ مهم آن است که راه‌حل برای مسائل کشور پیدا شود. دوستان تابع نظریه اقتصاد آزاد، مسائل و شرایط موجود کشور را بشمارند و راه‌حلی برای مسائل بیابند و تبعات آن را هم ذکر کنند. نگرانی برخی از آنان درباره بروز فساد در شرایط کوپنی است که باید گفت این امر البته محتمل است. یک نوع فساد آن است که بیش از نیاز جامعه کوپن صادر شود (البته اکنون بحث الکترونیکی مطرح است) و تعداد مازاد یعنی فساد و رانت، نوع دوم آنکه می‌گویند برخی افراد کوپن خود را در بازار آزاد به قیمت بالاتر می‌فروشند که البته این دومی فساد نیست بلکه بهره‌برداری بهتر از سهمیه خود است و بر فرض وجود هر دو نوع فساد یا انحراف، این امر به مراتب بهتر از رانت‌خوری سنگین از عرضه‌کردن محدود، افزایش قیمت‌ها و محرومیت قشر وسیعی از مردم در دسترسی به کالا است. دوستان می‌دانند محدود عرضه‌کردن کالا به بازار قیمت‌ها را به‌شدت التهاب‌آور می‌کند. کمبود ۱۰ درصدی کالا در بازار به معنی افزایش ۱۰ درصدی قیمت‌ها نیست؛ بلکه موجب افزایش صعودی و شدید قیمت کالا در بازار و هجوم مردم برای خرید به‌دلیل احتمال نایابی کالا و محروم‌شدن قشر وسیعی از مردم در دسترسی به کالا می‌شود. البته برخی می‌گویند باید نظارت قوی باشد. دولت سازمان‌ها و نهادهای نظارتی را به‌شود کم نیستند و ایجاد سازمان‌های جدید یا افزایش کارکنان ناظر نهادهای نظارتی نه ممکن است و نه مفید. نظارت‌ها عموماً باید به‌صورت اتفاقی (زردنم) صورت گیرد و اصولاً در اقتصاد آزاد موضوعی به‌نام نظارت وجود ندارد، بلکه مکانیزم بازار خود شرایط را بهبود می‌بخشد (درحال عادی و وفور) و صدالبته اقتصاد آزاد به افشار فروست در کوتاهمدت بی‌اعتنا است و می‌گویند نتیجه نهایی اقتصاد آزاد برخورداری همه خواهد بود؛ امری که در هیچ‌یک از اقتصادهای آزاد به تحقق نرسیده است. ج‌ا دارد هم‌کان به شرایط کشور فکر کنند و یقیناً دولتی که در خدمت مردم باشد «اقتدار سیاسی» لازم را نیز خواهد داشت که این مورد همچنان در ساختار رسمی وجود دارد.

خانواده محترم غفاری

درگذشت جناب آقای مهدی غفاری

را که در عمر کوتاه و شریفش به اخلاق نیک و رفتار انسانی شناخته شده بود، تسلیت عرض می‌کنیم و از خداوند سبحان رحمت و غفران برای ایشان و صبر و شکیبایی برای بازماندگان به‌ویژه خانواده معزز خواهانیم.

علی غفاری، رضا شکوهی

مرتضی شکوهی، رضا ابری

ادامه در صفحه ۲